

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŪKIO SUBJEKTO TEO LT, AB, TURINČIO DIDELĘ ĮTAKĄ SKAMBUČIŲ
UŽBAIGIMO TEO LT, AB VIEŠAJAME TELEFONO RYŠIO TINKLE, TEIKIAMAME
FIKSUOTOJE VIETOJE, RINKOJE**

2009 m. _____ d. Nr. _____
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (Žin., 2004, Nr. 69-2382) 15 straipsnio 1 dalimi, 16 straipsnio 1 dalimi, 4 dalies 3 punktu, 9 ir 15 dalimis, 17 straipsnio 1, 3, 5, 6 ir 8 dalimis ir Rinkos tyrimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 (Žin., 2004, Nr. 141-5174) 20, 21, 24 ir 25 punktais, atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 17 d. Komisijos rekomendaciją 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos bei išnagrinėjęs Skambučių užbaigimo individualiuosiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo metu juridinių asmenų pateiktus atsakymus į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) 2009 m. balandžio 16 d. raštu Nr. (43.4)-1B-2332 pateiktą Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo anketą ir atsižvelgdamas į Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo ataskaitą (toliau – Ataskaita):

1. N u s t a č i a u i r k o n s t a t u o j u :

1.1. Skambučių užbaigimo individualiuosiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje rinka apibrėžta kaip nurodyta Ataskaitos 2.3 skyriuje, t. y. TEO LT, AB teikiama skambučių užbaigimo TEO LT, AB viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslauga (toliau – skambučių užbaigimo paslauga) sudaro atskirą Skambučių užbaigimo TEO LT, AB viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje (toliau – Tinklas) rinką Lietuvos Respublikoje.

1.2. Atliktas tyrimas dėl konkurencijos Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje veiksmingumo parodė, kad konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, nes:

1.2.1. Išanalizavus pagrindinius kriterijus (rinkos dalį, įėjimo į rinką barjerus, potencialią konkurenciją bei pirkėjo derybinę galią), kuriais remiantis sprendžiama, ar konkurencija Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje yra veiksminga, nustatyta, kad:

1.2.1.1. TEO LT, AB užima 100 procentų Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkos.

1.2.1.2. Įėjimo į Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinką barjerai dėl technologinio negalimumo teikti skambučių užbaigimo paslaugą TEO LT, AB Tinkle kitam ūkio subjektui yra absoliutūs.

1.2.1.3. Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

1.2.1.4. Nesant konkurencinio spaudimo didmeninėje Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui TEO LT, AB.

1.2.2. Atlikus konkurencijos Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje analizę, kaip nurodyta Ataskaitos 3.3.6 skyriuje, nustatytos šios konkurencijos problemos:

1.2.2.1. TEO LT, AB savo Tinkle taiko per aukštas skambučių užbaigimo kainas.

1.2.2.2. TEO LT, AB turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugos.

1.2.2.3. TEO LT, AB turi motyvų ir galimybių taikyti papildomus užmokesčius už tinklų sujungimo tašką, nors pats tokių užmokesčių fiksuoto telefono ryšio operatoriams nemoka.

1.2.2.4. TEO LT, AB turi motyvų ir galimybių sau ir kitiems ūkio subjektams taikyti skirtingas kainas analogiškiems skambučių užbaigimo paslaugos tipams priklausomai nuo skambučio inicijavimo kilmės.

1.3. Kaip nurodyta Ataskaitos 4.4 skyriuje, ūkio subjektą TEO LT, AB sudaro TEO LT, AB kartu su susijusiais juridiniais asmenimis, t. y. UAB „Baltic Data Center“, UAB „Kompetencijos ugdymo centras“, UAB „Lintel“, UAB „Omnitel“, UAB „Verslo investicijos“ ir VšĮ „TEO sportas“.

2. P r i p a ž i s t u ūkio subjektą TEO LT, AB turinčiu didelę įtaką Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje, kaip nustatyta Ataskaitos 4.4 skyriuje, nes:

2.1. Ūkio subjekto TEO LT, AB teikiamą skambučių užbaigimo paslaugą privalo pirkti kiti ūkio subjektai, kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjai skambina TEO LT, AB abonentams.

2.2. Ūkio subjektas TEO LT, AB kontroliuoja prieigą prie savo abonentų (natūralus technologinis barjeras).

2.3. Nesant konkurencinio spaudimo Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje, kitas operatorius Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje neturi pirkėjo derybinės galios ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriaus TEO LT, AB Tinkle taikomoms skambučių užbaigimo ir susijusių priemonių kainoms.

2.4. Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

3. P a l i e k u g a l i o t i visa apimtimi ūkio subjektui TEO LT, AB Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos telekomas“, turinčio didelę įtaką skambučių užbaigimo AB „Lietuvos telekomas“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ (Informaciniai pranešimai, 2006, Nr. 1-3) 3.2, 3.3 ir 3.5 punktuose nustatytus įpareigojimus, nes, kaip nurodyta Ataskaitos 5.3.1 skyriuje, nuo 2008 m. Tarnybos atlikto skambučių užbaigimo Tinkle rinkos tyrimo, konkurencijos problemos, nustatytos Skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle rinkoje nepasikeitė. Šie įpareigojimai yra atitinkantys problemų, nustatytų Ataskaitos 3.3.6 skyriuje, prigimtį, proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje:

3.1. nediskriminavimo įpareigojimas, nurodytas Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje;

3.2. skaidrumo įpareigojimas, nurodytas Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 5 punktuose bei to paties straipsnio 2 dalyje;

3.3. apskaitos atskyrimo įpareigojimas, nurodytas Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje.

4. P a k e i č i u, ūkio subjektui TEO LT, AB Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.1 ir 3.4 punktuose nustatytus įpareigojimus suteikti prieigą bei kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus į šiuos įpareigojimus, kurie yra atitinkantys problemų, nustatytų Ataskaitos 3.3.6 skyriuje, prigimtį, proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, dėl priežasčių, išvardytų Ataskaitos 5.3.1 skyriuje. TEO LT, AB privalo pradėti vykdyti šiuos įpareigojimus nuo šio įsakymo įsigaliojimo dienos:

4.1. įpareigojimą suteikti prieigą, nurodytą Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6, 7 ir 9 punktuose. Kiek tai susiję su skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugos teikimu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo:

4.1.1. patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie su skambučių užbaigimo paslaugos teikimu susijusių Tinklo elementų ir (ar) priemonių kitiems ūkio subjektams;

4.1.2. suteikti prieigą prie konkrečių Tinklo elementų ir (ar) priemonių kitiems ūkio subjektams;

4.1.3. sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą prie skambučių užbaigimo paslaugos;

4.1.4. nenutraukti prieigos prie jau suteiktų priemonių;

4.1.5. suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos paslaugų suderinamumui ar virtualaus tinklo paslaugoms teikti;

4.1.6. suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;

4.1.7. suteikti konkrečias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą paslaugų gavėjams;

4.1.8. sujungti tinklus ar suteikti tinklų priemones, įskaitant galimybę sujungti tinklus ir suteikti priemones bet kuriame techniškai galimame tinklo taške;

4.1.9. ūkio subjektas TEO LT, AB gali atsisakyti suteikti prieigą prie skambučių užbaigimo paslaugos, vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti Tinklo vientisumą;

4.1.10. ūkio subjektas TEO LT, AB negali atsisakyti suteikti prieigą prie skambučių užbaigimo paslaugos ar nutraukti jau suteiktos prieigos, kai kito ūkio subjekto, teikiančio skambučių užbaigimo paslaugą Tinkle, skambučių užbaigimo paslaugos kainos nėra aukštesnės nei skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias taiko pats ūkio subjektas TEO LT, AB, vykdydamas jam Tarnybos nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą;

4.2. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą, nurodytą Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje. Ūkio subjektas TEO LT, AB privalo:

4.2.1. nuo 2010 m. sausio 1 d. iki Tarnyba apskaičiuos kainas pagal 2009 m. gegužės 7 d. Europos Komisijos rekomendacijoje 2009/396/EB dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo ES (OL 2009 L 124, p. 67) (toliau – Rekomendacija dėl skambučių užbaigimo tarifų reguliavimo) numatytą sąnaudų apskaitos metodiką, tačiau ne ilgiau nei iki 2012 m. gruodžio 31 d., taikyti tokias skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugos bei su skambučių užbaigimo paslaugos teikimu susijusių priemonių kainas:

Paslauga	Kaina nuo 2010-01-01, ct/min (be PVM)	Kaina nuo 2011-01-01, ct/min (be PVM)	Kaina nuo 2012-01-01, ct/min (be PVM)
<i>Tinklus sujungiant vietiniame tinklų sujungimo taške</i>			
Skambučio užbaigimas, piko laiku	3,56	2,92	2,28
Skambučio užbaigimas, ne piko laiku	1,21	0,92	0,62
Skambučio sudarymas	2,63	1,66	0,69
<i>Tinklus sujungiant nacionaliniame tinklų sujungimo taške</i>			
Skambučio užbaigimas susietas su II tipo nacionaliniu tranzitu, piko laiku	5,42	4,84	4,26
Skambučio užbaigimas susietas su II tipo nacionaliniu tranzitu, ne piko laiku	2,79	1,98	1,16
Skambučio sudarymas	2,63	1,66	0,69

4.2.2. nuo dienos, kai įsigalios Tarnybos sprendimas, kuriuo bus nustatytos kainos, apskaičiuotos pagal Rekomendacijoje dėl skambučių užbaigimo tarifų reguliavimo numatytą sąnaudų apskaitos metodiką, t. y. atsižvelgiant į efektyviai konkurencinėje rinkoje veikiančio ūkio subjekto patiriamas einamojo periodo sąnaudas, kurių būtų išvengta skambučių užbaigimo paslaugos neteikiant trečiosioms šalims, ir taikant modeliavimo būdą „iš apačios į viršų“ (angl. „Bottom-up“), pagrįstą ilgojo laikotarpio papildomosiomis sąnaudomis (angl. *Long Run Incremental Cost*) (toliau - LRIC) apskaitos modeliu (pagrindinis tinklas turėtų būti modeliuojamas naujos kartos tinklo (angl. *Next Generation Network*) pagrindu), neviršyti Tarnybos nustatytų skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugų kainų;

4.2.3. tuo atveju, jei Tarnyba iki 2012 m. gruodžio 31 d. nesuformuos LRIC apskaitos modelio pagal Rekomendacijoje dėl skambučių užbaigimo tarifų reguliavimo numatytą sąnaudų apskaitos metodiką, nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2014 m. liepos 1 d. neviršyti skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugos kainų, Tarnybos apskaičiuotų atsižvelgiant į kitų valstybių patirtį (angl. *Benchmarking*) metodą, t. y. atsižvelgus į Europos Sąjungos valstybių narių, iki 2012 m. gruodžio 31 d. įgyvendinusių Rekomendacijoje dėl skambučių užbaigimo tarifų reguliavimo numatytą sąnaudų apskaitos metodiką, gautų rezultatų (taikomų kainų) vidurkį;

4.2.4. kiek tai susiję su skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas TEO LT, AB, yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus tinklu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo:

4.2.4.1. nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, jei šios naudojamos abipusiškai, t.y. tiek ūkio subjekto TEO LT, AB, tiek kito operatoriaus;

4.2.4.2. nereikalauti kito operatoriaus netaikyti analogiškų užmokesčių už su skambučių užbaigimo TEO LT, AB Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, jei kitas operatorius taip pat patiria su tinklų sujungimu susijusias sąnaudas;

4.2.4.3. nereikalauti iš kito operatoriaus užmokesčio už tinklų sujungimui nereikalingas priemones, o taip pat nereikalauti pirkti tinklų sujungimui reikalingą fizinę liniją tik iš ūkio subjekto TEO LT, AB;

4.2.5. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama fizine linija, jungiančia TEO LT, AB Tinklą su kito operatoriaus tinklu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo padengti dalį tokios linijos sąnaudų, proporcingai tos linijos panaudojimui, t. y. sąnaudos už fizinės linijos naudojimą turi būti pasidalinamos tarp tinklų susijungusių ūkio subjektų proporcingai ta linija persiųstiems pokalbių srautams.

4. I n f o r m u o j u, kad šis įsakymas gali būti apskūstas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 13-308; 2000, Nr. 85-2566) nustatyta tvarka ir terminais.

5. N u r o d a u šį įsakymą paskelbti Tarnybos interneto svetainėje.

Direktorius